

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Candidatus Abbreuiatus Jurisprudentiae Sacrae, Hoc Est,
Juris Canonici, Secundum Gregorii Papae IX. Libros V.
Decretalium Explanati Summa, Seu Compendium**

Pichler, Vitus

Augustae Vindel., 1733

Titulus VI. Qui Clerici vel Voventes Matrimonium contrahere possunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63462](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63462)

TITULUS VI.

Qui Clerici, vel Voventes, Matrimonium contrahere possint.

SUMMARIUM.

1. *Quinam veniant per Clericos, & Voventes.*
2. 3. *Ordo Sacer dirimit Matrimonium contrahendum, sed Jure Ecclesiastico.*
4. 5. *Votum solenne Professionis Religiosa non solum contrahendum, sed & contractum, mactatum.*
6. 7. *Votum simplex Castitatis, Religionis ingrediendi &c. impedit quidem, at non dirimit Matrimonium contrahendum, quamvis dirimat Sponsalia post contrahenda.*
8. *Quid Juris, si hujusmodi votum simplex emittatur post Matrimonium, vel Sponsalia.*

Clerici sunt in duplici classe, aliqui in Ordinibus Minoribus constituti, quibus liberum est contrahere Matrimonium: alii in Majoribus seu Sacris, qui sunt Subdiaconatus, Diaconatus, & Presbyteratus, & hi ratione Ordinis ad Matrimonium sunt inhabiles. Voventes, in ordine ad Matrimonii incapacitatem, rursus habilitatem considerantur, nempe qui habent *Votum castitatis solenne*, ut vocant, quorum duo tantum sunt genera, nempe qui vel Professionem Religiosam emiserunt, vel qui Ordinem Sacrum suscep-

runt, & hoc votum est impedimentum dirimens Matrimonii: dein qui ligantur *voto simplici* castitatis, ingrediendi Religionem, suscipiendi Ordinem Sacrum, non nubendi seu permanendi in cœlibatu sive extra Matrimonium. Adeoque in hoc titulo produntur duo impedimenta dirimentia, *Ordo & Votum solenne* castitatis, & unum impediens, nempe *Votum simplex* castitatis, Religionis ingrediendæ &c.

Dico I. Ordo Sacer validè susceptus dirimit Matrimonium contrahendum Jure Ecclesiastico. 2
 2. Non verò contractum, licet duntaxat sit Ratum. Pars I. est certa ex *can. 1. 4. d. 32. c. 1. h. t. c. un. de Voto in 6. Trid. s. 24. de ref. Matrim. can. 9.* Ratio, quia Ordinibus Sacris annexum ab Ecclesia est votum solenne castitatis, ita, ut qui illos recipit, tacitè castitatem voveat. *c. un. cit. & Extrav. Antiqua Jo. XXII. eod.* favet quoque *can. 1. d. 28. & c. 6. de Cler. Conjug.* Siquis verò in susceptione Ordinis sacri positivè excluderet Votum, Matrimonio obstaret Lex Ecclesiæ, ut communiter docent cum Suarez ex *can. 8. d. 27. can. 2. d. 82.* Pars 2. est pariter decisa in *Extrav. cit.* Neque vis dissolvendi Matrimonium, etiam Ratum tantùm, Jure Divino aut SS. Canonibus reperitur esse concessa Ordinibus Sacris.

Objic. 1. In *can. 13. Synodi VI. relato in 3*
can. 13. d. 31. sic habetur: *Nos antiquum sequentes canonem Apostolicæ diligentia, & constitutiones, sacrorum virorum legales nuptias amodo valere volumus: ergo Sacer Ordo non dirimit Matrimonium.* 2. In *can. fin. d. 31.* refertur, *Orientalis Ecclesiæ Sacerdotes, Diaconos, atque*
 Sub-

Subdiaconos Matrimonio copulari: ergo saltem in Ecclesia Græca non dirimit Matrimonium Ordo Sacer. 3. Jus Divinum & Naturale exigunt, qui sacra tractant & ministrant, ac servitiis Divinis specialiter consecrati sunt, ab omni carnali commercio sint mundi, & non habeant conjugium divinum erga uxores & Deum. 1. Cor. 7. ergo Ordine Sacro initiati Jure Divino & Naturali, non merè Ecclesiastico, obligantur ad cœlibatum, & inhabiles sunt ad Matrimonium. 4. Continentia & abstinencia à Matrimonio, est res consilii, non præcepti. 1. Cor. 7. v. 25. & ipse Christus non eam præcipere: ergo nec Ecclesia potest Sacros initiatos obligare ad abstinendum à Matrimonio, & si sint obligati, à Jure Naturali ac Divino descendit hæc obligatio. 5. Siquis ignoraret, Sacro Ordini annexum esse tacitum castitatis votum solenne, vel metu adigeretur ad suscipiendum Ordinem Sacrum, talis utique non voveret saltem validè castitatem: ergo saltem talis foret habitus ad Matrimonium. R. ad 1. Ille canon non est Synodi VI. sed unus ex *Trullanis*, qui apertè fuit reprobatus à Sergio Pontifice, ut communiter notant DD. Ad 2. Illa verba, *Matrimonio copulari* non denotant contractum Matrimoniale, quæ etiam in Ecclesia Græca non celebrant validè, quæ jam sunt in Sacris Ordinibus constituti. can. 7. c. 32. Pignat. to. 8. consult. 81. n. 33. Sed significat usum Matrimonii per copulam, quod ante susceptionem Ordinis Sacri contraxerant Græci, ac postea ad Sacros Ordines admissi sunt. Et iste usus Matrimonii, prius jam contracti, permittitur Sacerdotibus Ecclesiæ Græcæ. c. 6. de Cler. Consp. Et

Et hoc illis speciale est præ Sacerdotibus Ecclesiæ Latinæ. Ad 3. Jus Divinum & Naturale exigit tanquam valde conveniens. *C. ant.* Tanquam absolute necessarium, vel præcipit continentiam & cœlibatum. *N. ant. & conf.* Ad 4. Est res consilii antecedenter ad præceptum Ecclesiæ. *C. ant.* post præceptum Ecclesiæ, quæ tamen nullos ligat, nisi liberè volentes & Sacrum Ordinem suscipientes. *N. ant. & conf.* Ad 5. Ignorans annexionem voti censetur tamen virtualiter saltem habere intentionem generalem suscipiendi Ordinem Sacrum eo modo, quo Ecclesia præcipit, & ficticitè vovet castitatem, vel saltem ex præcepto Ecclesiæ, cui per illam intentionem se subjicit, obligatur ad cœlibatum. Si neque talem intentionem generalem haberet (quod præsumendum non est) probabilius in foro interno non obligaretur. Loquendo nunc de illo, qui metu injustè incusso adactus est ad susceptionem Ordinis Sacri, puto, eum probabilius obligari, quia talis simpliciter liberè, quamvis non sponte, emittit votum; & alia vota (excepta Professione Religiosa) metu extorta valent, ut alibi docuimus. Ecclesia quidem non obligat ad aliquid faciendum interveniente gravi metu injusto, si tamen compulsi aliquid faciant validè, vult etiam valere id, quod annexum & accessorium est, uti votum Ordini Sacro est annexum, præsertim si per actum extortum aliquis ponitur in certo statu, & non exprimit, se indè nolle obligari. Interim si quis probaret satis, se metu adactus esse ad Ordinem Sacrum suscipiendum, sperare posset à pia Matre dispensationem in voto castitatis haud difficilem.

Dico

4 Dico 2. Votum solenne Professionis Religio-
 dirimit Matrimonium contrahendum Jure Eccle-
 siastico. 2. Imò & dissolvit Matrimonium jam va-
 lidè contractum, modò illud præcisè sit Ratum
 & nondum per copulam consummatum. Pars
 clarè est decisa in *c. fin. h. t. c. un. de Voto in 6. l. 1.*
Trid. s. 24. de Sacr. Matr. can. 9. Et quòd non
 re Naturali aut Divino dirimat, vel indè clare
 quòd non dirimat, quà votum, aliàs etiam vo-
 tum simplex castitatis dirimeret, quod nempe
 somniat, neque quà solenne, quia tota voti solem-
 nitas habetur à solo Jure Ecclesiastico. *c. un. cit. l. 2.*
Extrav. un. Jo. XXII. eod. Pars 2. pariter est ce-
ta ex c. 2. 7. 14. de Convers. conjug. & Trid. lo. cit.
can. 6. Permittitur autem novis conjugibus
 tium duorum mensium, intra quos non tenentur
 consummare Matrimonium, sed deliberare po-
 sunt, an non velint ingredi Religionem, etiam
 unus eorum, & sic dissolvere Matrimonium: imò
 dissolveretur, etsi post duos menses unus ingre-
 deretur, modò interea Matrimonium necdum
 fuisset consummatum. Vota Religiosa, quæ emittuntur
 in Societate JESU, quamvis simplicia sint
 & non solennia, tamen dirimunt Matrimonium
 contrahendum; non tamen dissolvunt contractum,
 licèt Ratum præcisè sit. Ita decidit Gregorius
 XIII. in Bulla *Ascendente Domino*, loquens
 solùm de nullitate Matrimonii contrahendi, nihil
 autem de contracti dissolutione.

5 *Objic. I.* Quod meum non est, sed jam al-
 teri traditum, tertio tradi validè non potest, etiam
 am spectato Jure Naturali: sed Religionem
 professus per votum solenne non amplius tenetur
 bet

bet dominium sui corporis, utpote jam DEO consecrati & totaliter traditi: ergo etiam spectato Jure Naturali non potest suum corpus tradere uxori: ergo Votum solenne Professionis Religiosæ dirimit Matrimonium Jure Naturali. *Confirm.* Qui per Matrimonium carnale se jam tradidit uni uxori, nec de Jure Naturali validè se tradit alteri uxori per novum Matrimonium vivente priori conjugè: ergo nec ille se validè tradit uxori de Jure Naturali, qui per Professionem Religiosam, vel Matrimonium spirituale, se jam tradidit DEO.

2. Ex natura rei licitum est à statu imperfectiore ad perfectiorem transire: ergo etiam à conjugio carnali ad spirituale per Professionem Religiosam: ergo de Jure Naturali quoque, & non solùm Ecclesiastico, post Matrimonium Ratum licet ingredi Religionem. *R.* ad I. quod probat nimium, nempe etiam ligatum voto simplici castitatis Jure Naturali non posse validum inire Matrimonium, quia votum simplex Jure Naturali non differt à solenni, sed solùm Jure Ecclesiastico. *Dist. ma.* jam alteri traditum non potest validè traditio tertio traditione ejusdem rationis. *C. ma.* traditione diversæ rationis. *N. ma.* Sic utique servus, qui domino suo obstrictus est titulò servitutis, potest se uxori tradere & obstringere titulò Matrimonii: sic utique ligatus uxoriò vinculò ex Justitia potest cum consensu uxoris, vel propter ejus adulterium, ingredi Religionem, & se DEO obligare ex virtute Religionis. Cùm igitur Professus Religionem se DEO tradiderit solùm traditione & titulò Religionis, utique spectato Jure Naturali se postea tradere posset uxori traditione & ti-

Pars II.

A a

tu-

tulô *Iustitia*. Ad *Confirm.* non est paritas, quod alterum contrahens Matrimonium traderet se uxori titulô *Iustitiæ*, quo eodem jam est adstrictus primæ. Ad 2. Quod iterum probatur Matrimonium, nempe etiam Matrimonium consummatum dissolvi posse per Professionem Religiosam: rem jam uni donatam posse postea donari Ecclesiæ, quæ donatio est per se DEO gratior. *De ant.* Ex natura rei licitum id est illi, qui ad sui juris est, liberi, & nondum ligatus. *C. ant.* sui juris non ampliùs est, sed alteri, & ad certum statum jam obligatus. *N. ant. & conf.*

6 Dico 3. Votum Simplex Castitatis, Religionis ingrediendæ, Ordinum sacrorum suscipiendorum, & non nubendi, non quidem dirimit Matrimonium contrahendum, sed solum impedit. h. e. non invalidum facit, sed illicitum. 2. Sponsalia tamen contrahenda dirimit, seu facit irrita. 3. Non obstante, quòd Sponsalibus postea contractis accedat defloratio, & sponsa voti ignoscatur, pateretur damnum grave, non reparabile nisi per Matrimonium. Pars 1. sumitur ex *c. de sponsalib. c. 3. 4. 6. h. t.* & ex ratione, quòd utique alicui promissa, maximè DEO, ut sit per votum licitè tradi alteri nequeat etiam spectato Jure Naturali & Divino. Excipe casum, quo quis voti castitatis ligatus contraheret Matrimonium modo extraordinario, scilicet cum pacto & conditione servandi perpetuam continentiam, quod juxta nos fieri potest. Pars 2. claret, si enim valerent Sponsalia post ejusmodi votum contracta, deberent producere obligationem ad illicitum, nempe ad violandam fidem DEO de-

tam per votum, vel saltem ad statum, in quo propinquum foret periculum violandi; sed obligatio ad illicitum, vel ad tale periculum, dari nequit, *c. 69. de R. J. in 6.* Pars 3. est controversa, nam oppositum tenent Sanch. Vasq. Pont. Palao &c. nostram resolutionem verò tenent Navar. Vivald. P. Franc. Schmier *de Sponsal. p. 1. c. 3. n. 23.* & sic probo, 1. Sponsalia post votum emissa non obligant ratione sui, utpote nulliter inita, ut dictum; neque ratione deflorationis; unde enim huic sceleri concessa est vis firmandi Sponsalia de se irrita? neque ratione damni aliter non reparabilis; hoc enim sibi imputare debet deflorari aut imprægnari se patiens; & cur DEUS propter scelus fornicantium, sponsi & sponsæ, debeat cedere suo jure jam quæsitò contra regulam Juris *54. in 6. qui prior est tempore, potior est Jure? 2.* Non licet rem uni donatam iterum furari ad compensanda damna alteri etiã injustè illata: ergo nec licet corpus jam semel DEO dicatum per votum quasi furari tradendum sponsæ defloratæ ad illata illi damna compensanda. 3. Videtur esse res scandali plena, ut quis per flagitium, tam proprium quàm fornicariæ complicitis, licet voti ignoræ, pro libitu se valeat liberare à voto, & ex suo delicto reportare commodum.

Objic. 1. Votum eleemosynæ non stringit voventem, qui postea alteri intulit grave damnum, non reparabile, si summam pro eleemosyna destinatam largiatur pauperibus: ergo à pari. 2. Obligatio Justitiæ est fortior, quàm obligatio Religionis, quam solam parit votum, ac insuper istud ex mera liberalitate est factum, obligatio

autem Justitiæ ex contractu oneroso sponsalia nascitur. 3. DEUS non acceptat votum, quod sine gravi alterius damno impleri non potest, ergo neque continuat acceptationem voti, quando alteri incipit esse graviter damnosum. *¶ ad 1. tractat. ant. N. conf. & parit.* quia DEUS per tale votum eleemosynæ non acquirit jus ad rem certam, per votum verò Castitatis & Religionis acquirit jus ad rem certam, nempe ad corpus voventis: quod autem habet jus ad rem certam, præfertur alii qui simile jus non habent, ac insuper jus, quod habent, tempore posterius est. Ad 2. Obligatio Justitiæ, saltem si præcedat obligatio Religionis, non est fortior, imò, si adversetur obligationi Religionis, est nulla, cum Sponsalia per votum inita non valeant. Ad 3. *N. conf.* Ceterum enim præsumatur de DEO, quòd cedat suo jure propter datum hominis, præsertim si illud sequatur ex delicto voventis, & sponsæ damnum patientis?

8 Quæres, quid sit Juris, si prædicta vota simplicia non antecedant Matrimonium, aut Sponsalia, de quo casu hucusque, sed subsequantur seu si Matrimonium, vel Sponsalia prius jam fuerunt contracta, antequam edita vota? *¶ ad 1. Matrimonio.* Si hoc fuit contractum antequam, vota nullatenus illud dirimunt vel dissolvunt, sed habent alios & diversos effectus. Votum *Castitatis* usum Matrimonii facit illicitum, ita ut voventis non possit petere debitum conjugale (quodvis reddere illi permissum sit) item, si conjunx traheretur, facit illicitum novum Matrimonium contrahendum. *Votum SS. Ordinum, non nubentium*

usum Matrimonii non faciunt quidem illicitum (& si semel est consummatum, neque votum *Religionis*) quia materia voti hic & nunc jam red- dita est impossibilis, & quia sic voventes non pro- miserunt castitatem, saltem nondum actu; faciunt tamen illicitum novum Matrimonium contrahen- dum, casu quo prius Matrimonium dissolveretur.

¶ 2. *De Sponsalibus*: si hæc fuerunt contracta ante hujusmodi votum, manent in suo valore, & vo- tum, utpote invalidè ac in præjudicium alterius emissum, non stringit, ut habet communior & verior ex *c. 5. h. t.* Interim tamen, licèt ex parte voventis non solvantur Sponsalia priùs inita, al- teri tamen comparti per hoc data est potestas li- bera ab iis resiliendi, eò quòd vovens censeatur Sponsalibus ex sua parte renuntiâsse, quod non vovens acceptare potest, si velit. Dein circa vo- tum *Religionis* post Sponsalia emissum nota, quòd obliget voventem illa dissolvere ingrediendò Re- ligionem, ut eruitur ex *c. 2. & 7. de convers. conjug.* ubi habetur, quòd Sponsalibus, & Matrimonio Ra- to insit hæc tacita conditio, *nisi statum Reli- giosum elegero*: ergo vovere Religionem, etiam post Sponsalia, est licitum & validum. *Objic.* Sponsalibus semper inest hæc conditio, *nisi me- liorem statum elegero*, v. g. cœlibatum: ergo etiam votum *Ordinis sacri, castitatis*, vel *non nu- bendi*, Sponsalia priora dissolvit, saltem dat po- testatem recedendi à Sponsalibus; nam *promis- sum non infringit, qui in melius illud commutat. c. 3. de Jurejur.* R. N. ant. nec enim inest ex natura rei, quia homo non tenetur perfectiorem sta- tum eligere, nec ex dispositione Juris, quod in

favorem solius statûs Religiosi conditionem
 nexuit, nisi statum Religiosum elegero; non ve-
 sic favet Ordinibus sacris, vel cœlibatui. Ad
 tum ajo, eum procedere, si quis promissum
 in melius sine injuria tertii: sed post Sponsalia
 vens Ordinem sacrum, castitatem, cœlibatui
 mutat promissum cum injuria tertii, nimirum
 sã, vel sponsi.

TITULUS VII.

*De eo, qui duxit, quam polluit
 adulterium.*

SUMMARIUM.

1. *Impedimentum Criminis unde contrahatur.*
2. *Ut incurratur ex adulterio, sine conjugicidio
 interveniente, quid requiratur.*
3. *Et quid, ut contrahatur ex conjugicidio.*
4. 5. *An contrahatur Impedimentum Criminis
 ignorante Legem illud statuentem.*

IUT conjuges magis absterreantur ab
 ulterio, & conjugicidio, in pœnam
 tuitur in hoc titulo *Impedimentum Crimi-*
nis dirimens, vi cujus inter complices delicti
 (non quoad alias personas) validum Matrimo-
 nium, etiam soluto priore, iniri nequit. De
 tum, ex quo oritur, est duplex, *adulterium*, &
conjugicidio. Rubrica solùm de priori
 grum verò de utroque facit mentionem.